

Η αναστολή εκτέλεσης της ποινής κατά το νέο Ποινικό Κώδικα

Με το νέο ΠΚ (Ν. 4619/2019) αναμορφώνεται ο θεσμός της αναστολής εκτέλεσης της ποινής. Μια πρώτη και βασική καινοτομία λοιπόν του άρθρου 99 του νέου ΠΚ, στην πρώτη παράγραφο, είναι ότι η χορήγηση της αναστολής εκτελέσεως της ποινής αποσυνδέεται από τυχόν προηγούμενη καταδίκη του κατηγορούμενου. Ο δικαιολογητικός λόγος αυτής της ρύθμισης αναφέρεται ρητά στο σκεπτικό της Αιτιολογικής Έκθεσης του νέου ΠΚ. σύμφωνα λοιπόν με την Αιτιολογική Έκθεση, ενώ υπό το καθεστώς του παλαιού ΠΚ η αναστολή χορηγείτο στους λεγόμενους «πρωτόπειρους» εγκληματίες, όπως κάθε φορά αυτοί ορίζονταν από το νόμο, με τη νέα ρύθμιση η αναστολή χορηγείται καταρχήν σε όλους όσοι καταδικάζονται σε ποινή στερητική της ελευθερίας που δεν υπερβαίνει τα τρία έτη, χωρίς να εμποδίζεται από την ύπαρξη προηγούμενης καταδίκης, καθώς και του συνολικού ύψους των ποινών, που τυχόν έχουν επιβληθεί στον κατηγορούμενο και αυτό γιατί, όπως αναφέρεται και πάλι στην

Αιτιολογική Έκθεση, «η ύπαρξη πολλών μικρών καταδικών για το ίδιο ή για άλλα παρόμοια αδικήματα μπορεί να υποδηλώνει αυξημένη παραβατικότητα ή και επικινδυνότητα του καταδικασθέντος, η οποία να καθιστά απολύτως αναγκαία την εκτέλεση της ποινής, ακόμη και όταν το σύνολο των προηγούμενων ποινών δεν υπερβαίνει ένα συγκεκριμένο ύψος (όπως το ένα έτος στον προϊσχύσαντα Κώδικα). Από την άλλη πλευρά, ακόμη και μία βαριά σχετικά καταδίκη είναι πιθανόν να μην είναι ενδεικτική αυξημένης παραβατικότητας ή επικινδυνότητας του καταδικασθέντος, αν για παράδειγμα πρόκειται για ένα βαρύ εξ αμελείας πλημμέλημα.

Η συνεκτίμηση και συναξιολόγηση όλων αυτών των παραγόντων επαφίεται στην κρίση του Δικαστηρίου, το οποίο για να θεμελιώσει την κρίση του αυτή οφείλει να αναφέρει συγκεκριμένα τις σκέψεις και παραδοχές του, με τις οποίες οδηγήθηκε στην απόφαση ότι η εκτέλεση της ποινής είναι απολύτως αναγκαία για να αποτρέψει τον κατηγορούμενο από την τέλεση νέων αξιόποινων πράξεων. Σημειώνεται ότι η διάρκεια της αναστολής καθορίζεται σε 1 έως 3 έτη, αλλά, αλλά ποτέ μικρότερη από τη διάρκεια της ποινής.

Μια δεύτερη σημαντική καινοτομία του νέου ΠΚ αποτελεί η προσθήκη στο άρθρο 99 δεύτερης παραγράφου, στην οποία διαλαμβάνονται αναλυτικά όροι που μπορεί να θέσει το δικαστήριο, προκειμένου να χορηγήσει την αναστολή. Τέτοιοι όροι είναι ιδίως α) η αποκατάσταση του συνόλου ή μέρους της ζημίας που προκλήθηκε στο θύμα της αξιόποινης πράξης, κατά το μέτρο των δυνατοτήτων του καταδικασθέντος, β) η αφαίρεση της άδειας οδήγησης για χρονικό διάστημα έως 1 έτος, εάν η πράξη συνδέεται με σοβαρή παράβαση των οδηγικών κανόνων, γ) η καταβολή ποσού έως 10.000 ευρώ για κοινωνικές σκοπούς, δ) η εκπλήρωση υποχρεώσεων του καταδικασθέντος για διατροφή ή επιμέλεια άλλων προσώπων, ε) η συμμετοχή του καταδικασθέντος, εφόσον συναινεί, σε πρόγραμμα απεξάρτησης ή άλλο θεραπευτικό πρόγραμμα, στ) η συμμετοχή του καταδικασθέντος σε συνεδρίες με επιμελητή κοινωνικής αρωγής, ζ) η εμφάνιση στο αστυνομικό τμήμα και η) η απαγόρευση εξόδου από τη χώρα.

Τώρα, σε περίπτωση που εκδοθούν περισσότερες διαδοχικές καταδικαστικές αποφάσεις, αναφύεται ένα σημαντικό πρακτικό ζήτημα σχετικά με το χρόνο εκκίνησης, την αφετηρία του χρόνου

δοκιμασίας στην περίπτωση περισσότερων διαδοχικών καταδικαστικών αποφάσεων. Κατά την ορθότερη άποψη που βρίσκει έρεισμα και στη γραμματική διατύπωση της νέας διατάξεως, αφετηρία του χρόνου δοκιμασίας αποτελεί η έκδοση της πρώτης χρονικά αποφάσεως, με την οποία χορηγείται η αναστολή και αυτό διότι έτσι εκπληρώνεται ο δικαιολογητικός λόγος, η ratio legis της διάταξης, που συνίσταται στον έλεγχο της συμπεριφοράς του δράστη μετά την καταδίκη του, η οποία εκδηλώνεται και εξωτερικεύεται από την ημέρα που αυτός, αν και καταδικάστηκε για πρώτη φορά σε περιοριστική της ελευθερίας ποινή, συνεχίζει να διάγει εν ελευθερία λόγω ακριβώς της αναστολής που του χορηγήθηκε. Με τα ίδια ακριβώς κριτήρια θα πρέπει να αντιμετωπισθεί και η συναφής περίπτωση κατά την οποία εκδίδεται η αρχική απόφαση, η υπόθεση δικάζεται σε δεύτερο βαθμό και ανατρέπεται από τη δευτεροβάθμια απόφαση η οποία βέβαια διατηρεί τη χορηγηθείσα από το πρωτοβάθμιο δικαστήριο αναστολή. Στην περίπτωση αυτή, η νομολογία δέχεται ότι (ΑΠ 1270/2009, Π.χρ. Ε', 329), επειδή το δευτεροβάθμιο δικαστήριο εξαφανίζει την πρωτοβάθμια απόφαση, αφετηρία του χρόνου δοκιμασίας είναι πλέον ο χρόνος έκδοσης της απόφασης του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου.

Στη θεωρία υποστηρίζεται ότι η άποψη αυτή είναι εσφαλμένη, με δεδομένο το ότι η εκ νέου επιβολή ποινής από το δευτεροβάθμιο δικαστήριο, δεν σημαίνει και την επιβολή «νέας» ποινής. Επιπρόσθετα, αναφέρεται ότι μία τέτοια λύση θα οδηγούσε σε χειροτέρευση της θέσεως του κατηγορούμενου από το δευτεροβάθμιο δικαστήριο, εφόσον θα μεταθέτει την αφετηρία του χρόνου δοκιμασίας. Στο σημείο αυτό, θα πρέπει να εξετάσουμε και κάποια ζητήματα διαχρονικού δικαίου που ανακύπτουν και συγκεκριμένα: **Για εγκλήματα που τελέστηκαν πριν την 1-7-2019**, όσον αφορά την αναστολή εκτέλεσης της ποινής (άρθρο 99 ΠΚ), εφαρμόζονται οι διατάξεις του προϊσχύοντος ΠΚ. Σχετική είναι η διάταξη του άρθρου 465 του νέου ΠΚ «οι διατάξεις του προϊσχύοντος ΠΚ για τη μετατροπή της ποινής σε χρηματική ποινή, την αναστολή εκτέλεσης της ποινής και την απόλυση υπό όρο, εφαρμόζονται για πράξεις που τελέστηκαν μέχρι τη θέση σε ισχύ του παρόντος». Αυτά ορίζει ρητά η διάταξη του άρθρου 465 ΠΚ, ενώ έχει υποστηριχθεί ότι η συγκεκριμένη διάταξη είναι περιττή, ενόψει της ρύθμισης του άρθρου 2§1 ΠΚ, που επιβάλλει υποχρεωτικά την εφαρμογή του επεικέστερου νόμου, καθ' όλη τη διάρκεια της ποινικής δοκιμασίας (Χαραλαμπάκης, Ο νέος ΠΚ, σελ. 119). Επομένως,

και καθαρά πλέον τώρα σε πρακτικό επίπεδο, στην ερευνώμενη περίπτωση, δηλαδή όπως αναφέρθηκε για εγκλήματα που τελέστηκαν πριν την 1-7-2019, αν έχουμε καταδίκη σε ποινή φυλάκισης μέχρι 3 έτη, αν πριν από την τέλεση του εγκλήματος ο κατηγορούμενος δεν είχε καταδικαστεί συνολικά σε ποινή φυλάκισης άνω του ενός έτους, τότε θα εφαρμοστεί η διάταξη του άρθρου 99 του προϊσχύσαντος ΠΚ, αφού η αναστολή εκτέλεσης θα είναι υποχρεωτική χωρίς όρους. Αν όμως είχε καταδικαστεί σε ποινή φυλάκισης άνω του ενός έτους συνολικά, τότε θα εφαρμοστεί το άρθρο 99 του νέου ΠΚ και το δικαστήριο θα αναστέλλει την εκτέλεση της ποινής, λαμβάνοντας υπόψη το είδος των ποινών που επιβλήθηκαν και την εν γένει προσωπικότητα του κατηγορουμένου (κατά την παράγραφο 1), την οποία μπορεί να εξαρτήσει υπό όρους (κατά την παράγραφο 2), οι οποίοι μπορούν να αρθούν ή να τροποποιηθούν (κατά την παράγραφο 3). Αν δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 99, όπως για παράδειγμα όταν υπάρχουν βαριές καταδίκες, θα εφαρμοστεί η διάταξη του άρθρου 104^A ΠΚ και θα μετατραπεί η ποινή φυλάκισης μέχρι 3 έτη σε παροχή κοινωφελούς εργασίας, εκτός αν το δικαστήριο κρίνει ότι πρέπει να εκτελεστεί η ποινή, οπότε να εφαρμοστεί το άρθρο

82 του παλιού ΠΚ περί μετατροπής της ποινής φυλάκισης σε χρηματική ως επιεικέστερο και όχι το άρθρο 100 ή το άρθρο 104^A εδ. β του νέου ΠΚ, που προβλέπουν φυλάκιση.

Τώρα, για τα εγκλήματα που τελέστηκαν μετά την 1-7-2019 και πριν την 9-8-2019, όπως είναι γνωστό με το άρθρο 98 Ν. 4623/2019, ανεστάλη η ισχύς των διατάξεων του νέου ΠΚ κατά το μέρος που προβλέπουν την παροχή κοινωφελούς εργασίας, είτε ως κύρια ποινή είτε ως μετατροπή στερητικής της ελευθερίας ποινής ή χρηματικής ποινής. Έτσι λοιπόν, στα πλημμελήματα που τελέστηκαν κατά το παραπάνω χρονικό διάστημα, στην περίπτωση που προαναφέρθηκε, εφαρμόζονται οι διατάξεις του νέου ΠΚ, ως ευμενέστερες και όχι ο Ν. 4623/9-8-2019 και έτσι επιβάλλεται η ποινή της παροχής κοινωφελούς εργασίας και όχι χρηματική ποινή, διότι η χρηματική ποινή είναι δυσμενέστερη για τον καταδικασθέντα, όπως προκύπτει από τη διάταξη του άρθρου 80§5 εδ. γ' ΠΚ, σύμφωνα με την οποία αν ο καταδικασθείς δεν μπορεί να καταβάλει τις δόσεις της χρηματικής ποινής, αυτή μπορεί να μετατραπεί από το δικαστήριο σε παροχή κοινωφελούς εργασίας, σε συνδυασμό με την διάταξη του άρθρου 81 παρ.4, σύμφωνα με την οποία στην απόφαση καθορίζεται

και η φυλάκιση ή η χρηματική ποινή που θα πρέπει να εκτίσει ο καταδικασθείς αν δεν εκτελέσει με συνέπεια την κοινωφελή εργασία. **Εννοείται ότι η εκτέλεση της παροχής κοινωφελούς εργασίας θα γίνει μετά την άρση της αναστολής που διατάχθηκε με το άρθρο 98 Ν.4623/2019.**

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να επισημανθεί ότι με το σχέδιο νόμου για την τροποποίηση του Ποινικού Κώδικα, που βρίσκεται στο στάδιο της διαβούλευσης, η διάταξη του άρθρου 99 παράγραφος 1 εδάφιο δεύτερο αντικαθίσταται ως εξής: «Ο χρόνος αναστολής δεν μπορεί να είναι βραχύτερος από τη διάρκεια της ποινής και αρχίζει από τη δημοσίευση της απόφασης που χορηγεί την αναστολή, εάν ο καταδικασθείς είναι παρών, άλλως από την επίδοση της απόφασης».

Άρθρο 100 ΠΚ.Αναστολή εκτέλεσης μέρους της ποινής.

Προβλέπεται για πρώτη φορά η αναστολή εκτέλεσης μέρους της ποινής. **Και αυτή η διάταξη εφαρμόζεται μόνο για ποινές φυλάκισης μέχρι 3 έτη.** Ειδικότερα 1. Αν κάποιος καταδικαστεί σε φυλάκιση που δεν υπερβαίνει τα τρία έτη, το δικαστήριο, εφόσον κρίνει ότι είναι αναγκαία η έκτιση μέρους της στερητικής της ελευθερίας ποινής για να τον αποτρέψει από την τέλεση άλλων

αξιόποινων πράξεων, μπορεί να διατάξει την εκτέλεση του μέρους αυτού, η διάρκεια του οποίου δεν μπορεί να είναι κατώτερη των δέκα ημερών ούτε ανώτερη των τριών μηνών και την αναστολή εκτέλεσης του υπολοίπου. 2. Οι παράγραφοι 2 έως 4 του προηγούμενου άρθρου έχουν και εδώ ανάλογη εφαρμογή. Δηλαδή, η αναστολή της εκτέλεσης μπορεί να διατάσσεται υπό όρους, οι οποίοι μπορούν να αρθούν ή να τροποποιηθούν με μεταγενέστερη απόφαση. Η παραβίαση των όρων αντιμετωπίζεται κατά την παρ. 5 του άρθρου 81 ΠΚ, που αφορά τον τρόπο παροχής της κοινωφελούς εργασίας, δηλ. δεν οδηγεί αυτόματα σε ανάκληση της αναστολής. **Παρατήρηση:** Η βούληση εν προκειμένω του Νομοθέτη να εκτελούνται πραγματικά οι εν λόγω ποινές (10 ημέρες έως 3 μήνες) χωρίς δυνατότητα μετατροπής (ακόμα και κατόπιν συγχώνευσής τους με βαρύτερες μετατρέψιμες) ή αναστολής τους (ακόμα και κατόπιν εμπρόθεσμης άσκησης έφεσης), για να γίνει κατανοητή, θα πρέπει να προστεθεί ότι «*Σε κάθε περίπτωση αποκλείεται η μετατροπή ή η αναστολή του ως άνω άμεσα εκτελεστού μέρους ποινής*», όπως προτείνει και η Ένωση Εισαγγελέων (βλ. προτάσεις της αναρτημένες στο διαδίκτυο). Και εδώ ισχύει, **για τα εγκλήματα που τελέστηκαν πριν την 1.7.2019**, ότι,

επί καταδίκης σε ποινή φυλάκισης μέχρι 3 έτη, αν πριν την τέλεση του εγκλήματος ο κατηγορούμενος δεν είχε καταδικαστεί συνολικά σε ποινή φυλάκισης άνω του 1 έτους, τότε θα εφαρμοστεί το άρθρο 99 του προϊσχύσαντος ΠΚ, αφού η αναστολή εκτέλεσης θα είναι υποχρεωτική, χωρίς όρους. Αν, όμως, είχε καταδικαστεί σε ποινή άνω του 1 έτους συνολικά, τότε αν δεν εφαρμοστεί το νέο άρθρο 99 ΠΚ, θα εφαρμοστεί το νέο άρθρο 104^A ΠΚ της μετατροπής της φυλάκισης σε παροχή κοινωφελούς εργασίας, όπως θα αναφερθεί παρακάτω, εκτός αν ο κατηγορούμενος είναι απών ή αντιλέγει, οπότε θα εφαρμοστεί το άρθρο 82 του προισχύσαντος ΠΚ περί μετατροπής της ποινής φυλάκισης σε χρηματική, ως επιεικέστερο.

Άρθρο 101 ΠΚ. Ανάκληση της αναστολής. Στο άρθρο αυτό ορίζονται οι συνέπειες που έχει η εκ των υστέρων διαμόρφωση συνολικής ποινής που υπερβαίνει τα τρία έτη. Προβλέπεται ειδικότερα ότι αν κατά τη διάρκεια της αναστολής, καταστεί αμετάκλητη καταδίκη για πράξη που τελέστηκε πριν από τη δημοσίευση της απόφασης για την αναστολή, **και η συνολική ποινή που επιβάλλεται κατά το άρθρο 97 υπερβαίνει τα τρία έτη**, η αναστολή θεωρείται ότι δε χορηγήθηκε ποτέ, εκτός αν το δικαστήριο, απαγγέλλοντας τη

νέα καταδίκη, ρητά διατάξει με την ίδια απόφαση να διατηρηθεί η αναστολή, λόγω της ελαφράς φύσης του πλημμελήματος για το οποίο απαγγέλθηκε η νέα καταδίκη (βλ. Αιτιολογική Έκθεση ΠΚ).

Άρθρο 102 ΠΚ. Άρση της αναστολής. Το άρθρο αυτό αναφέρεται στην άρση της αναστολής, στην περίπτωση που ο καταδικασθείς τελέσει νέο έγκλημα κατά τον χρόνο της δοκιμασίας, και στην αθροιστική πλέον έκτιση των ποινών, σύμφωνα με όσα και η υπάρχουσα στον προισχύσαντα ΠΚ διάταξη προβλέπει(παρ.1). Στην ίδια διάταξη και προβλέπεται επίσης ότι αν η αναστολή δεν ανακληθεί και δεν αρθεί, η ποινή που είχε ανασταλεί θεωρείται σαν να μην είχε επιβληθεί(παρ.2) (βλ. Αιτιολογική Έκθεση ΠΚ).

Άρθρο 103 ΠΚ. Ενέργεια αλλοδαπής απόφασης. Στο άρθρο αυτό προσδιορίζεται η σημασία που έχει πιθανή αλλοδαπή απόφαση η οποία εκδίδεται για πράξη που τέλεσε ο καταδικασθείς κατά το χρόνο της δοκιμασίας. Στο άρθρο ορίζεται ότι η ενέργεια της συγκεκριμένης απόφασης όσον αφορά την άρση της αναστολής κρίνεται ελεύθερα από το δικαστήριο, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σε διατάξεις διεθνών ή ευρωπαϊκών κειμένων που δεσμεύουν τη χώρα (βλ. Αιτιολογική Έκθεση ΠΚ).

Άρθρο 104 ΠΚ. Δικαστικές δαπάνες, αποζημιώσεις και παρεπόμενες ποινές. Στην πρώτη παράγραφο του άρθρου επαναλαμβάνεται η προισχύσασα ρύθμιση. Στη δεύτερη όμως παράγραφο διευκρινίζεται ότι μαζί με την αναστολή εκτέλεσης της κύριας ποινής και την πιθανή εξάλειψή της (αν δεν μεσολαβήσει ανάκληση ή άρση αυτής) συναναστέλλονται και όλες οι παρεπόμενες ποινές. Με την τροποποίηση αυτή επιχειρείται να δοθεί τέλος στην αμφισβήτηση που υπήρχε στην πράξη αν η αναστολή αφορούσε και την παρεπόμενη ποινή της δήμευσης. **Κατ' εξαίρεση, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει τη μη αναστολή της αποστέρησης θέσεων και αξιωμάτων κατά το άρθρο 60 (βλ. Αιτιολογική Έκθεση ΠΚ).**

ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΣΤΕΡΗΤΙΚΗΣ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΠΟΙΝΗΣ

Άρθρο 104Α ΠΚ. Μετατροπή ποινής φυλάκισης μέχρι 3 ετών σε παροχή κοινωφελούς εργασίας. Είναι καταρχήν υποχρεωτική. Η μη μετατροπή της ποινής φυλάκισης απαιτεί ειδική αιτιολογία. **Αν ο κατηγορούμενος δεν είναι παρών, δεν μπορεί να διαταχθεί η μετατροπή της ποινής φυλάκισης σε παροχή κοινωφελούς εργασίας, όπως το ίδιο συμβαίνει και όταν είναι παρών και αντιλέγει.** Ως παρών πρέπει να νοείται και ο κατηγορούμενος που

εκπροσωπείται από συνήγορο, ανεξάρτητα από τον τρόπο διορισμού του. Ειδικότερα: 1. Όταν επιβάλλεται φυλάκιση που δεν υπερβαίνει τα τρία έτη και δεν συντρέχει περίπτωση εφαρμογής των άρθρων 99 και 100, η ποινή μετατρέπεται σε παροχή κοινωφελούς εργασίας (άρθρο 81), εκτός αν το δικαστήριο κρίνει, με ειδική αιτιολογία, ότι αυτή δεν είναι αρκετή για να αποτρέψει τον δράστη από την τέλεση άλλων εγκλημάτων. **Κάθε ημέρα φυλάκισης δεν μπορεί να αντιστοιχεί σε περισσότερες από τρεις ώρες κοινωφελούς εργασίας, η διάρκεια της οποίας δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία έτη.** 2. Η μετατροπή δεν είναι εφικτή αν ο καταδικασθείς δεν συναινεί ή δεν είναι παρών. Αν ο καταδικασθείς δεν ήταν παρών, μπορεί να ζητήσει τη μετατροπή της ποινής του σε παροχή κοινωφελούς εργασίας με αυτοτελή αίτησή του. 3. Αν επήλθε ουσιώδης αλλαγή των όρων της παραγράφου 1, ο καταδικασθείς μπορεί να ζητήσει νέο υπολογισμό της παρεχόμενης κοινωφελούς εργασίας με αυτοτελή αίτησή του.

Συνοψίζοντας, για ποινή φυλάκισης μέχρι 3 έτη, υπό το νέο

ΠΚ: Αρχικά ελέγχεται αν υπάρχουν προηγούμενες καταδίκες. Αν δεν υπάρχουν, ή όσες υπάρχουν είναι ήσσονος απαξίας, διατάσσεται η αναστολή εκτέλεσης (άρθρο 99 παρ. 1 ΠΚ), μπορεί δε το δικαστήριο να

εξαρτήσει την αναστολή από όρους (άρθρο 99 παρ. 2 ΠΚ). Αν υπάρχουν προηγούμενες καταδίκες και το δικαστήριο κρίνει απολύτως αναγκαία την εκτέλεση της ποινής για την αποτροπή τέλεσης νέων αξιόποινων πράξεων, μπορεί να διαταχθεί η αναστολή μέρους της ποινής (άρθρο 100 ΠΚ). Αν το δικαστήριο κρίνει ότι δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις των άρθρων 99 και 100 ΠΚ, μπορεί να διατάξει τη μετατροπή της ποινής φυλάκισης, που δεν υπερβαίνει τα 3 έτη, σε παροχή κοινωφελούς εργασίας, εκτός αν κριθεί ότι η μετατροπή αυτή δεν αρκεί για να αποτρέψει τον κατηγορούμενο από την τέλεση νέων αξιόποινων πράξεων (άρθρο 104Α ΠΚ), ή ο κατηγορούμενος είναι απών ή αντιλέγει. **Ζήτημα ανακύπτει αν προηγείται η αναστολή μέρους της ποινής (άρθρο 100 ΠΚ) ή η μετατροπή σε κοινωφελή εργασία (άρθρο 104Α ΠΚ).** Από τη διατύπωση του άρθρου 104Α παρ. 1 ΠΚ φαίνεται ότι προηγείται η αναστολή μέρους της ποινής (βλ. έτσι και Συμεωνίδου-Καστανίδου στην εισήγησή της στο συνέδριο της ΕΔΕ) , ενώ κατά την Αιτιολογική Έκθεση του ΠΚ, η μερική έκτιση της ποινής διατάσσεται μόνο εφόσον το δικαστήριο κρίνει ότι δεν πρέπει να εφαρμοστεί το άρθρο 104Α ΠΚ, που είναι και το ορθότερο (βλ. έτσι και Αδάμπας στην εισήγησή του στο συνέδριο της ΕΔΕ). Μπορεί, επίσης, να

εφαρμοστεί και η διάταξη του άρθρου 105Α ΠΚ για μετατροπή της ποινής φυλάκισης σε παροχή κοινωφελούς εργασίας, εφόσον εκτιθεί τουλάχιστον το 1/10 της επιβληθείσας ποινής. Είναι προφανές ότι η απόρριψη αίτησης για μετατροπή κατ' άρθρο 104Α ΠΚ δεν αποκλείει την υποβολή αίτησης κατ' άρθρο 105Α ΠΚ, ενόψει του ότι οι προϋποθέσεις της τελευταίας είναι διαφορετικές και η δυνατότητα απόρριψη της σχετικής αίτησης είναι περιορισμένη. **Για τα εγκλήματα που τελέστηκαν πριν την 1.7.2019 και μετά την 1.7.2019 πριν την 9.8.2019, ισχύουν όσα προαναφέρθηκαν.**

Παρατήρηση: από την επισκόπηση των άρθρων 50, 55, 81, 104Α του νέου ΠΚ προκύπτει **ερμηνευτική ασάφεια** σχετικά με την κοινωφελή εργασία. Ειδικά σχετικά με την μέγιστη διάρκειά της σε ώρες όταν επιβάλλεται ως υποκατάστατη ποινή (άρθρο 104^Α ΠΚ). Γι' αυτό και πρέπει να διευκρινιστεί σύμφωνα και με την πρόταση της Ένωσης Εισαγγελέων.

Θα πρέπει επίσης να επισημανθεί ότι σύμφωνα με το σχέδιο νόμου που αφορά τις τροποποιήσεις του ΠΚ και που βρίσκεται ήδη στο στάδιο της διαβούλευσης· η διάταξη του άρθρου 104Α παράγραφος 1 το εδ β' αντικαθίσταται ως εξής: «Κάθε ημέρα φυλάκισης δεν μπορεί

να αντιστοιχεί σε περισσότερες από τρεις ώρες κοινωφελούς εργασίας», ενώ η διάταξη του άρθρου 104Α παράγραφος 1 προστίθεται εδ γ' ως εξής :«Σε κάθε περίπτωση, η ποινή δεν μπορεί να υπερβαίνει τις δύο χιλιάδες ώρες, ούτε να έχει διάρκεια μεγαλύτερη των τριών ετών».

Μέσα στα περιορισμένα χρονικά πλαίσια μιας εισήγησης, προσπαθήσαμε να δώσουμε όλο το θεσμικό πλαίσιο της αναστολής εκτέλεσως της ποινής, σύμφωνα με το νέο ΠΚ, καθώς και ορισμένα προβλήματα που προκύπτουν ήδη στη δικαστηριακή πρακτική κατά την εφαρμογή του.

Θεσσαλονίκη 17-10-2019

Λεωνίδας Νικολόπουλος

Εισαγγελέας Εφετών